

موضوع: دیدگاه محمد برادعی در باره آینده مصر

**به مقام محترم وزارت امور خارجه!
قابل توجه مدیریت محترم دوم سیاسی**

با نزدیک شدن زمان انتخابات ریاست جمهوری مصر، چهره های سیاسی سرآمد که احتمال نامزدی شان برای این منصب مطرح می باشد هر کدام دیدگاه های خود را در باره اوضاع کنونی مصر ارائه کرده و آنچه را که برای آینده مهم می دانند از طریق مطبوعات با افکار عمومی در میان می گذارند.

محمد برادعی، سرمنشی سابق آژانس بین المللی انرژی اتمی، یکی از کسانی است که از همان اوایل بحیث نامزد احتمالی برای منصب ریاست جمهوری مصر مطرح بوده است. وی در مصاحبه ای با روزنامه مشهور و پرتیراژ الاهرام به موضوعاتی پرداخته است که می تواند بازتاب دیدگاه بخشی از نخبگان سیاسی طراز اول مصر در باره وضعیت این کشور و راه حل مشکلات آن در آینده باشد. در زیر، فشرده ای از مصاحبه برادعی به صورت گزارش تقدیم می گردد.

محمد برادعی نخست به مرحله انتقالی پرداخته و می گوید مرحله انتقالی به نظر من بسی فراتر از موضوع انتخاب رئیس جمهور است، زیرا در یک نظام دموکراتیک، رئیس می آید و می رود، اما قانون اساسی پایدار است، و محض انتخاب رئیس جمهور جدید اهمیت زیادی ندارد. وی برای این امر پیشنهاد دارد که باید در اولین قدم، گفتگوی ملی به شکل جدی میان همه گروه ها و طیفهای مردم مصر به راه افتد تا قبل از هر چیز بر چند موضوع اتفاق نظر پیدا کنند، یکی شکل دولت و ارزشهای آن، تا بر آن اساس نوعی مصالحه اجتماعی، سیاسی و اقتصادی صورت بگیرد، دوم تشکیل شورای موسسان که نتیجه گفتگوها و تفاهم ملی را در قالب قانون اساسی جدید بگنجاند، سوم برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و چهارم انتخابات پارلمانی تا همه احزاب و گروه ها فرصت برقراری ارتباط با مردم را پیدا کنند. از نظر برادعی نظام پارلمانی یا پارلمانی-ریاستی بهتر می تواند یک نظام دموکراتیک را متحقق سازد.

پیشنهاد برادعی این است که نخست شورای ریاست جمهوری یا مجلس مشورتی از اعضای ملکی یا با حضور یکی دو نفر از نظامیان تشکیل شود تا سنگینی مسئولیت از دوش اردو کاهش پیدا کند، ثانیاً اردو میان موسسه

نظامی مصر با تاریخچه و اصول خاص خود، و میان اداره حاکم در شرایط کنونی فرق بگذارد و از این حیث برای نقد آمادگی داشته باشد، سوم حکومت انتقالی به حکومت نجات ملی تبدیل شود که از صلاحیتهای بیشتری برخوردار باشد، زیرا با تحولاتی که رخ داده است وضعیت اقتصادی مصر آسیب دیده و اگر چاره ای عاجل سنجیده نشود تعداد بیکاران از مرز 5 میلیون کنونی به مرز 7 میلیون بالا خواهد رفت.

محمد برادعی با اشاره به نقش احزاب و نیروهای سیاسی در مصر می گوید که در این سی سال، نیروهای سیاسی این کشور دچار از هم گسیختگی شدیدی شده اند و به همین علت نتوانستند در فرآیندی که درباره تعدیلات جزئی قانون اساسی بود به تفاهمی میان خود برسند. وی بر این نظر است که برخی عناصر سیاسی نظام سابق سبب این از هم گسیختگی در حیات سیاسی مصر بوده اند و بنا بر این باید در شرایط کنونی بعنوان مفسدین سیاسی با آنان رفتار شده و برای مدت 5 سال از حق مشارکت سیاسی محروم شوند. او می گوید غیر از این عناصر، همه شهروندان مصری بدون هیچگونه تبعیض و تفاوت حق مشارکت سیاسی را دارند و از این حق نه مذهبیها محروم شوند و نه غیر مذهبیها. تنها کسانی که رفتار دگرسویزانانه دارند نمی توانند از این حق استفاده کنند. وی می گوید در دموکراتیک ترین کشورهای جهان هم به فاشیستها حق تشکیل حزب داده نمی شود.

به نظر برادعی هرگاه مصر بتواند دولت معتدل و مدرن داشته باشد، چیزی که جهان آن را از مصر توقع دارد، ثبات منطقه حفظ خواهد شد و مصر هم جایگاه شایسته اش را بازخواهد یافت. از نظر وی، موفقیت در سیاست داخلی پشتوانه موفقیت در سیاست خارجی است، و هرگاه همبستگی داخلی و استحکام نظام تثبیت باشد، خطر حمله خارجی و بیم دخالت هیچ دولت دیگری مطرح نیست. وی از این رو دخالت امریکا و اسرائیل در اوضاع مصر را مایه نگرانی ندانست، و البته تاکید کرد که هر کشوری به شمول دو کشور یاد شده در پی منافع خودشان هستند، ولی مصر می تواند با غلبه بر مشکلات داخلی اش، با آنان به گونه ای تعامل کند که منافع خود را تامین نماید.

برادعی شاخصهای امنیت ملی مصر را چهار چیز دانست، نخست: ایجاد نیروی نرم، دوم: گسترش فضای تحرک مصر از سه محور (عربی، اسلامی، افریقایی) به اتحادیه اروپا (غربی، شرقی و مرکزی) و به اقتصادهای رو به رشد (جنوب افریقا، برازیل و هند) سوم: مشخص

ساختن منافع ملی ثابت و لایتغیر مصر و تعیین خطوط سرخ، و چهارم: داشتن اردوی قوی برای مبارزه با جنگهای داخلی، تروریسم و تبهکاری.

از نظر برادعی، رابطه مصر با اسرائیل باید با منطق قدرت صورت گیرد و خاطر نشان کرد که قدرت لزوماً به معنای قدرت نظامی نیست، و قدرت نرم یکی از عرصه های عمده قدرت در جهان امروز بشمار می رود که مصر می تواند با سرمایه گذاری در این زمینه جایگاه مهمی در سطح جهانی پیدا کند.

وقتی از برادعی در باره مبادی اساسی مصر جدید سوال شد، او گفت چهار چیز باید زیربنای زندگی در مصر آینده باشد، نخست: آزادی عقیده، دوم: آزادی رأی و بیان، سوم: آزادی از ترس و هراس و چهارم: عدالت اجتماعی. وی با اشاره به فساد در نظام گذشته و پیامدهای آن بر زندگی مردم مصر گفت تأسف آور است که 20% مردم مصر با (100) پوند در سال زندگی می کنند و 20% با (1800) پوند در سال، و بعد از 60 سال که از انقلاب جولای 1952 گذشته است هنوز 28% مردم اهل خواندن و نوشتن نیستند، و هزینه ای که صرف خدمات صحتی می شود 3.6 درصد است، در حالی که کشورهایمانند الجزایر و لبنان 10 درصد را در این زمینه هزینه می کنند، در حالیکه در سالهای بسیار پیش، ما 6 درصد را هزینه می کردیم. در نتیجه امروزه نیمی از جامعه از ارائه خدمات صحتی محروم می باشند.

در باره برنامه انتخاباتی اش در آینده، برادعی گفت که آنچه مهم است این است که همه بر ضرورت بنای دولتی جدید اتفاق نظر داریم و تا هنگامی که جامعه مصر از اساسی ترین نیازهای خود محروم است، بجای به نظر نمی رسد که از برنامه انتخاباتی از نوعی که در کشورهای غربی مرسوم است، سخن گفته شود، زیرا آن کشورها مراحل زیادی را در مسیر دموکراسی به پیش رفته اند. ما همه بر اولویت آزادیها و عدالت اجتماعی توافق داریم، اما چالش اصلی در این مرحله این است که چه کسی از مهارت مدیریت مدرن برای تطبیق برنامه ها برخوردار است و چه کسی می تواند منافع ملی مصر را بهتر تشخیص دهد و توان تصمیم گیری در وقت مناسب را داشته باشد و جامعه را نیز با خود همگام بگرداند و وحدت ملی را در رسیدن به این اهداف شکل بدهد. مدیریت نوین بیش از هرچیز به این اتکا دارد که تصویری عمومی و نگرشی روشن و برنامه ای مشترک وضع شود و کار همگانی همراه با عدم تمرکزگرایی صورت بگیرد و تیم کاری بر اساس شایستگی

و مصداقیت انتخاب گردد و نظام محاسبه بر پایه شفافیت استوار باشد.

برادعی می گوید در کوتاه مدت باید توزیع درآمد مورد بازنگری قرارگیرد و به بخشهای تعلیم و صحت باید سهمیه بیشتری تخصیص داده شود و قوانینی صادر گردد که راه حلهای سریعی برای مشکلات اساسی نیمی از جامعه که زیر خط فقر زندگی می کنند، فراهم آورد. در میان مدت، باید حجم درآمد ملی از طریق افزایش سرمایه گذاری در عرصه های صنعت بالا برود، و باید بخشهای مختلف انکشافی با هم مرتبط باشد و سیاست خارجی و داخلی پیوندی تناتنگ داشته باشند و سطح آموزش بهبود یابد. وی گفت منابع عایداتی مصر بیش از کوریا و جاپان است، مثلا در عرصه سیاحت ما اگر زیرساختها و خدمات و سرمایه گذاری را ایجاد کنیم، می توانیم به جای 12 میلیون توریست، سالانه 30 میلیون داشته باشیم. اما امروزه در اثر فساد نظام گذشته مصر در پایین ترین درجات قرار گرفته است، در میان 60 کشور ناموفق در ردیف 49 قرار گرفته و در عرصه انکشاف انسانی در ردیف 123، در حالی که در دهه پنجاه قرن گذشته، مصر با جاپان و کوریا همسطح بوده است. امروزه درآمد سرانه یک شخص در این دو کشور بین 25 تا 30 هزار دالر است، و در مصر 1200 دالر.

او همچنان در این مصاحبه به نقش خود در آژانس بین المللی انرژی اتمی اشاره کرد و گفت که در تمام مدت کوشیده است با خواسته های ناموجه قدرتهای بزرگ از جمله ایالات متحده مخالفت کند و در اثر تلاشهای او بوده است که جلو جنگهای بیشتری در منطقه گرفته شد و به همان دلیل هم 150 کشور درخواستی را امضا نمودند که در آن خواسته شده بود که بعد از ختم دوره دوم ریاستم، من بعنوان رئیس افتخاری این آژانس بمانم.

موضوع قرار فوق جهت اطلاع خدمت تقدیم است.

با احترام

دکتور خالدین ضیایی
ریس اندیشکده گفتمان تعلیمی